

เรื่อง บอนแบ้ว

รายละเอียด

บอนแบ้ว ชื่อสามัญ Dwarf Voodoo Lily

บอนแบ้ว ชื่อวิทยาศาสตร์ Typhonium roxburghii Schott จัดอยู่ในวงศ์บอน (ARACEAE)

สมุนไพรบอนแบ้ว มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ตะพิตป่า (พังงา), บอนดอย (เงี้ยว-แม่ฮ่องสอน), อุดตพิษ (ไทย), ส่วนทางภาคเหนือเรียก "บอนแบ้ว" เป็นต้น

ลักษณะของบอนแบ้ว

ต้นบอนแบ้ว จัดเป็นพรรณไม้ล้มลุกขนาดเล็กและมีความบอบบางกว่าต้นอุตพิต มีหัวอยู่ใต้ดิน ทรงกลม ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแยกหัว เป็นพรรณไม้ที่พบขึ้นตามที่รกร้างทั่วไป มีเขตการกระจายพันธุ์กว้าง พบได้ตั้งแต่ อินเดีย ศรีลังกา บังกลาเทศ พม่า จีนตอนใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และภูมิภาคมาเลเซีย ไปจนถึงฟิลิปปินส์และนิวกีนิ

ใบบอนแบ้ว ใบอ่อนมีลักษณะเป็นรูปไข่แกมรูปหัวใจหรือเป็นรูปสามเหลี่ยม ปลายใบแหลม โคนใบเป็นรูปหัวใจ ส่วนใบแก่จะเป็นหยัก แบ่งออกเป็น 3 แฉก ยาวประมาณ 5-17 เซนติเมตร ก้านใบมีความยาวประมาณ

10-35 เซนติเมตร

ดอกบอนแก้ว ออกดอกเป็นช่อแบบช่อเชิงลดมีกาบ ออกหลังจากผลิใบ มีกลิ่นเหม็น ก้านช่อสั้นหรือยาวได้เกือบ 9 เซนติเมตร กาบมีลักษณะเป็นรูปไข่หรือแกมรูปขอบขนาน มีขนาดกว้างประมาณ 5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 14-15 เซนติเมตร เป็นสีม่วงอมน้ำตาล แดงด้านใน ด้านนอกสีน้ำตาลนอกอมเขียว โคนบิดม้วนโอบรอบช่อ โคนเป็นรูปไข่ ยาวประมาณ 2-3.5 เซนติเมตร ปลายกาบคอดเรียวยาว บิดเวียนเล็กน้อย ส่วนช่อดอกยาวพอ ๆ กับแผ่นกาบ ดอกมีลักษณะแท่งยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ช่อดอกเพศเมียจะอยู่ด้านล่าง ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร มีรังไข่ 1 ช่อง ในช่องมีออวูล 1 เม็ด รังไข่เป็นรูปไข่สีขาวครีม ยอดเกสรเพศเมียเป็นสีม่วง ส่วนที่อยู่ถัดไปคือช่วงที่เป็นหมัน ยาวประมาณ 1.5-2.2 เซนติเมตร ด้านล่างมีเกสรเพศผู้ที่เป็นหมันหนาแน่น ลักษณะโค้งลง สีครีมหรือสีเหลืองอ่อน ยาวประมาณ 0.8-0.9 เซนติเมตร ช่วงบนเปลือกเกลี้ยง เป็นรูปทรงกระบอก และช่อดอกเพศผู้จะยาวประมาณ 0.7-1.2 เซนติเมตร มีเกสรเพศผู้ประมาณ 2-3 อัน สีเหลืองครีม อับเรณูไว้ก้านชู ช่องเปิดที่ปลาย ช่วงช่อดอกปลายสุดเป็นรยางค์รูปกรวยเรียวแหลมยาว สีม่วงอมสีน้ำตาลเข้ม ขนาดยาวประมาณ 12-15 เซนติเมตร โคนเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-4 มิลลิเมตร ช่วงผลมีโคนกาบหุ้ม ในผลแก่กาบอ้าออก

ผลบอนแก้ว ผลเป็นผลสด เนื้อนุ่ม ลักษณะของผลเป็นรูปขอบขนาน รูปรี หรือรูปไข่ สีเขียวเปลี่ยนเป็นสีขาวเมื่อแก่ ภายในมีเมล็ดเดี่ยว

สรรพคุณของบอนแก้ว

1. รากใช้กินกับกล้วยเป็นยารักษาอาการปวดท้อง (ราก)
2. รากมีฤทธิ์เป็นยาช่วยกระตุ้น รักษาโรคจิตตีดวงทวาร (ราก)
3. หัวใช้หุงเป็นน้ำมันใส่แผลเป็นยาสมานแผล โดยการปิ้งไฟใช้รับประทานได้ (หัว)
4. รากใช้ภายนอกเป็นยาทาและกินรักษาพิษงูกัด (ราก)
5. หัวใช้เป็นยากัดฝ้าหนอง กัดเถาดานในท้อง (หัว)

ประโยชน์ของบอนแก้ว

1. ก้านใบนำมาลอกเอาเปลือกออก นำมาใช้แกงส้มแบบเดียวกับแกงอูดพิด
2. กาบนำมาหั่นให้ละเอียด ใช้ดองกินเป็นผักได้

คำสำคัญ : บอนแก้ว

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-06-02

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1645&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology